

Μας υπενθυμίζει ὁ νεολογισμὸς αὐτὸς τὸ σω-
γάρω, κλαξάρω, σουπάρω.

Ἀπὸ ἐφημερίδα τῆς Ν. Ὑόρκης.

«Τί σημαίνουν αἱ πιθήκαι αὐταὶ λέξεις ; »
Ἐρωτῶμεν καὶ ἡμεῖς τί σημαίνει ἡ λέξις
πιθήκα! Κατ' ἀρχὰς ἐνομίσσαμεν ὅτι πρόκει-
ται περὶ πιθήκου προσδευτικοῦ, ὅστις κατῶρ-
θωσε νὰ ἐμιλήσῃ. Φαίνεται ὅμως ὅτι θὰ ἐννοῇ
ὁ ρηξικέλευθος ἀρθρογράφος τὴν Πυθίαν, ἥτις
θὰ ἦτο καὶ ἡ μόνη ἀρμόδια νὰ λύσῃ τὸν
γλωσσικὸν αὐτὸν χρησμόν.

Καὶ ἐν τυπογραφικὸν σφάλμα, ἀπὰ διάλογον
μυθιστορήματος.

«—Εἴσθε, ἀγαπητέ μου, πολὺ μιὰρὸς διὰ νὰ
μιλῆς ἔτσι».

Ἀγαπητὸς καὶ μιὰρὸς δ....μικρὸς ;

Ἀπὸ χρονογράφημα.

«Τί μπορεῖ νὰ ἀγαπήσῃ, ἐντατὰ ὁ ἄνθρω-
πος εἰς αὐτόν τὸν κόσμον ;

Πολλὰ πράγματα, ὅχι ὅμως ποτὲ τὸ ἐντατὰ.

Καὶ τελειώνομεν μὲ τὴν ποιήσιν.

Ἀπὸ ἐλληνικὴν μετάφρασιν ποιήματος τοῦ
Κῆτος διὰ τὸν ἀτυχῆ Βύρωνα.

« ντύνονται καὶ τὰ παράπονά σου
μὲμιάν ἀπόρροα φωτεινῇ, ποῦχει μεγάλη λάμψι
κι' ἀπὸ ρόμπα σκοτεινῇ ξεδγαλίνουν συχνά

[ἄχτιδες»

ΔΔΙΕΥΣ

ΝΕΚΡΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ ΖΩΝΤΕΣ

Ἡ ποιήσις ἐκυριάρχησεν κατ' αὐτὰς εἰς τὴν
λογοτεχνικὴν κίνησιν. Ὅχι διὰ τῆς ἐκδόσεως
ποιητικῶν συλλογῶν. Αὐταὶ ποτὲ δὲ λείπουν
μολονότι παρατηρήθη ἐσχάτως κάποια ὑφείσις
τοῦ λυρικοῦ ἢ μᾶλλον παραληρικοῦ πυρετοῦ.
Ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν ἐμπνευσιν τοῦ ἀντιπροσω-
πεύουν οἱ πεθαμένοι ποιηταί.

Ἡ ποιήσις τῆς τελευταίας τεσσαρακονταε-
τίας ἔχασε ξαφνικὰ τὸν χαρακτηριστικώτερον
ἀντιπρόσωπόν της, τὸν περιπαθέστερον, τὸν
βάρδον τοῦ ἔρωτος, τὸν ποιητὴν τοῦ κάλλους
τὸν Ἰωάννην Πολέμην. Ἀπὸ τῶν «Χειμωνάν-
θων» μέχρι τῶν «Εἰρηνικῶν» παρελαύνουν εἰς
τοὺς στίχους τοῦ ὠραῖα ἰδανικά, παλμοὶ ἀγά-
πης, κυματισμοὶ ὄνειρων. Ἡ Μοῦσα τοῦ ὠμίλη-
σε στοργικά, καὶ αὐτὸς — παιδί εὐγνώμον δὲν
ἀπεμακρόνθη οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀπὸ τὰς προσ-
τατευτικὰς τῆς πτέρυγας. Ὁ Πολέμης ὑπῆρξεν
ὁ πιστὸς ἀφοσιωμένος τραγουδιστής, ποῦ δὲν
ἐκουράσθη, δὲν ἀπεγοητεύθη. Ἐφάλε τὴν γυ-
ναῖκα, τὴν πατρίδα, κυρίως αὐτὰ τὰ δύο μὲ φα-
νατισμὸν εἰδωολάτρου. Καὶ ἔγραψε πολλὰ ποι-
ήματα, ἀλλὰ καὶ μὲ μίαν ἐγκάρδιον αἰσθαντικὴν
τητα. Δι' αὐτὸ ὁ Πολέμης ἐκ τῶν λυρικῶν ποι-
ητῶν, ὑπῆρξεν ἐπὶ μίαν θοτίαν ὁ δημοφιλέστε-
ρος. Ἡ αὐστηρὰ κριτικὴ εἰς τὴν δημοτικότητα
αὐτὴν δὲν ἀποδίδει ἴσως πολλὴν σημασίαν
ἀλλὰ ὁ πολὺς κόσμος, ὅπως εἰς τὴν πολιτικὴν,

ΒΛΑΧΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ !

Χορὰ στὴ βεργολιγερὴ γιὰ τέτιον καβαλλάρη!

Τὸ λεβεντόκορμον γαμπρὸ καὶ τὸν ἀσίκη.

Ἥλιος... καὶ ἀστραποβόλεγε στ' ὀλάσπρο τοῦ πουλάρι
πηγαίνοντας καμαρωτὸς ἀνάμεσε ὁτὸ ψίκι!

Καὶ μοῦχες χαλκοκοῦδουνες, κι' αὐτὰ πούχλιμιντρίζανε
λαγοῦτια, σμπάρα καὶ βιολιά ποῦ ἀγοῦσαν οἱ ῥαχοῦλες
κι' ἐκεῖνες ποῦ ῥοβόλαγαν καὶ τοὺς καλωσορίζανε
τοῦ τσελιγγάτου οἱ ῥοδομάγουλες βλαχοῦλες!

Νύφη ποῦ σὲ στολίζουνε, σὲ λούζανε, σ' ἀλλάζανε
μὲ τὰ Γιαννιώτικα φλωριά καὶ μὲ στολίδια ντόπια:
Τ' ἀρνάκια σου λυπητερά μὲς τὸ μαγντρί βελάζανε
γιὰ τὴν κυρά ποῦ πάει ὁ νιός, στὰ ξένα στανοτόπια!
Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ ΛΑΥΡΑΣ

Η ΝΕΟΤΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τὸ Γαλλικὸν περιοδικὸν «Φέμιν» προέτεινεν εἰς
τὰς ἀναγνώστριάς της τὸ ἑξῆς ἐρώτημα :

— Πότε ἡ γυναῖκα εἶνε νέα ;

Ἐβραβεύθη δὲ ἡ ἑξῆς ἀπάντησις :

Νέα εἶνε ἡ γυναῖκα εἰς πᾶσαν ἡλικίαν, ὅταν γνωρί-
ξῃ νὰ διατηρήσῃ τὴν νεότητά της.

Ἰσως ἦτο περὶ τῆς ἀπάντησις, διότι ὅλαι αἱ γυ-
ναῖκες εἶναι νέαι μέχρι τοῦ πεντηκοστοῦ τοῦλάχιστον
ἔτους.

καὶ εἰς τὴν ποιήσιν, τὴν ἀποτελοῦσαν τοὺς
ἀντίποδας, καὶ εἰς τὸ θέατρον, εἶνε ὁ δευτε-
ρεύστερος κριτής, ὅσον καὶ ἂν τὸν παρασύρουν
ἐνίοτε μερικοὶ ἐπιτήδευτοι. Ὁ Πολέμης ἠγαπήθη
ἀπὸ τρεῖς γενεάς. Εἶνε ὁ μεγαλείτερος τίτλος
τιμῆς δι' αὐτόν.

Τρεῖς ἄλλοι, πολὺ προγενέστεροί του, ποιηταὶ
ἔρχονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς κοινωνικῆς
ζωῆς, μὲ τὰς ἐπετελοῦς τῶν θανάτων των. Πεν-
τηκονταετία συνεπληρώθη ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ
Δημητρίου Παπαρρηγοπούλου, τοῦ ἀλησμονήτου
φιλοσόφου — ποιητοῦ, τὸν ἐπιφανέστερον ἀντι-
πρόσωπον τῆς ρωμαντικῆς σχολῆς, ἥτις εἰς τὴν
ἐποχὴν τοῦ ἐκυριάρχει παντοῦ. Εἶναι ὁ ποι-
ητής, τοὺς στίχους τοῦ ὁποίου ἀπεστήθιζον
οἱ σύγχρονοί του καὶ ἀπαγγέλλουν καὶ σήμερον
ἀκόμη οἱ ἄγνοοι τὰ αἰσθήματα καὶ οἱ ἀνώτεροι
τὴν σκέψιν. Διότι ὅσον καὶ ἂν ἡ γλώσσα τῆς
ποιήσεως κατόπιν ἐδημοκρατήθη, εἶνε τόσαι αἱ
κωμικαὶ παρεκτροπαὶ ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς
διανοήσεως καὶ τῆς ἐκφράσεως, ὥστε νὰ νοσταλ-
γῇ κανεὶς τὸν «Φανὸν τοῦ κοιμητηρίου». Μολο-
νότι οὔτε ὁ σύλλογος «Παρνασσός», οὔτε ἄλλο
σωματεῖον ἔστω καὶ ἀπὸ τὰ ἐν νεκροφανεῖα
ἐσκέφθησαν νὰ τελέσουν ἀναμνηστικὴν ἑορτήν,
ὁ Παπαρρηγόπουλος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν νεοελλή-

νικῶν γραμμάτων καὶ ἐν τῇ συνειδήσει τῶν διανοουμένων κατέχει ἀκλόνητον θέσιν καὶ παραμένει ὡς εἰσπνευματικὸς πρωταθλητής, ὁ ὁποῖος καὶ πολὺ ἐσκέφθη καὶ πολὺ ἡσθάνθη, ὁ ὁποῖος ἀντικατόπτρισε τὰ συναισθήματα τῶν συγχρότων του καὶ ἐψάλε τὸν θάνατον μεγαλόπνευστα. Διότι ὅσον καὶ ἂν ἡ κοινωνία ἐξελίσσεται νεωτεριστικῶς, ὁ θάνατος παραμένει ἀθάνατος, καὶ ἐκεῖνος ποῦ θὰ θελήσῃ νὰ γράψῃ δι' αὐτὸν πρέπει νὰ εἶνε μέγας. Ὁ Παπαρρηγόπουλος ἦτο διὰ τὴν Ἑλλάδα ὁ ἐμπνευσμένος ὕμνωδὸς τῆς αἰωνιότητος.

* *

Σύγχρονος τοῦ Παπαρηγοπούλου, ἀλλ' ἀτυχῆς ὅσον καὶ ἐκεῖνος διότι ἀπέθανε καὶ αὐτὸς νέος, ὁ Βασιλειάδης, τῶν «Ἀττικῶν νυκτῶν» ὁ γλυκὺς λογοτέχνης ἀναζή. Καὶ αὐτοῦ συμπληροῦται ἰωβιλαῖον ἀπὸ τοῦ θανάτου του. Δι' αὐτὸν ὁ «Παρνασσὸς» θὰ τελέσῃ ἑορτήν, ὅχι μόνον ὡς φιλολογικὸς σύλλογος ἀλλὰ καὶ διότι τὸ ὄνομα τοῦ Βασιλειάδου συνεδέθη ἀρρήκτως πρὸς τὴν σχολὴν τῶν Ἀπόρων παιδῶν. Ὁ Βασιλειάδης δὲν ὑπῆρξε μόνον λυρικός ποιητής, πεζογράφος, δραματικὸς συγγραφεύς.

Ἐν ἀπὸ τὰ ὠραιότερά του ποιήματα, εἶνε καὶ ἡ πρωτοβουλία του νὰ περισυλλεγοῦν οἱ «μάγκες» ὡς ἐλέγοντο τότε τὰ παιδιὰ τοῦ πεζοδρομίου καὶ τὸ ἔργον του αὐτὸ ἔκτοτε ἀπέδωκε τοὺς ἱκανοποιητικωτέρους καρπούς. Τὸ ὄνομα τοῦ Βασιλειάδου ἔχει συνδεθῇ στενότερα μὲ τὰ ὀνόματα τοῦ Παπαρρηγοπούλου καὶ τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου. Ἐν τρίφωτον μὲ τὴν αὐτὴν ράσιν, τὸν ρωμικτισμὸν—ποῦ ἐσκόρπισεν καὶ σκορπᾷ τὰς γλυκυτέρας ἀκτῖνας, προκαλεῖ τὰς πλέον βάθυστοχάστους σκέψεις, ἐξιδανικεῖ τὰ πλέον ἐμπνευσμένα αἰσθήματα.

Ἡ γέννησις πρὸ 100 ἐτῶν ἕνας γόνου ἀρματωλικῆς οἰκογενείας, τοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου, ἔδωκε εὐκαιρίαν νὰ ἀκουσθῇ ἀπαγγελόπουλος καὶ φαλλόμενος ὁ ποιητὴς τῆς ἀρματωλικῆς ποιήσεως, ὁ μεγάλῃ γορὸς, ὁ γεμάτος φλόγα καὶ ἐνθουσιασμόν, ὁ ποιητὴς τοῦ «Ἀθανασίου Διάκου», τῶν «Μνημοσύνων», τῆς «Κυρά-Φροσύνης». Ὁ Βαλαωρίτης, ὁ ὁποῖος ἔρχεται παράπλευρος τοῦ Σολωμοῦ, ἂν καὶ περισσότερον ἐκεῖνου ἡσθάνθη αὐτὸν ὁ λαός, ὁ ἀνώνυμος ποιητής, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐχάρισε τὰ δημοτικὰ τραγούδια, τῶν ὁποίων συνεχιστὴς εἶνε ὁ ποιητὴς τῆς Λευκάδος.

Ἡ Ἑλλάς οὕτω ἐζήσεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν νεκρῶν, ἀλλὰ ἔζωντων εἰς τὰς καρδίας μας, εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν ποιήσεως ἣ ὅποια ἔχει τὸ χάρισμα νὰ ἐνδυναμώνῃ τὰς ψυχάς, καὶ ἐξαυλῶνι τὰς κοινωνικὰς ἀντιλήψεις, νὰ ἀνυψῶν τὸ φρόνημα, κατὰ μᾶς ἱκανοποιεῖ ὡς Ἕλληνας. Ἀλλὰ συγχρόνως καὶ μᾶς ἐνθυμίζῃ καὶ μίαν ἐποχὴν, ὅχι καὶ πολὺ μακρινήν, ποῦ οἱ ἄνθρωποι εἶχαν ἰδανικά, ἐνεθουσιάζοντο εὐκολα, συνεικονοῦντο πολὺ, εἶχαν καρδιὰ ἄδολη καὶ σκέψι εὐγενεστέρα, ἐποχὴν ποῦ ἐδιάβαζαν τοὺς ποιητάς καὶ τοὺς ἐξαναδιάβαζαν ὅσους ἀντιπροσώπευαν κατὰ δυνατόν καὶ ὑψηλόν. Καὶ ἂν θελήσωμεν νὰ παραβάλωμεν αὐτοὺς μὲ μερικὸς νεωτέρους, τοὺς ἀνατρεπτικοὺς, τοὺς κοσμοπολιτικοὺς, τοὺς κομμουνιστάς τῆς ποιήσεως—τοὺς φουτουριστίδεις καὶ νεολογιστάς ποιητάς, μιμητάς ἀδελφούς μαλλιαρίζοντας οὐχὶ μόνον εἰς τὰς λέξεις ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἰδέας—ἡ ἀνάμνησις τῶν περασμένων ποιητῶν δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ σεβασμόν, ἐκτίμησιν, ἀγάπην διότι ἐκράτησαν ὑψηλὰ κατὰ μὲ αὐτοθυσίαν τὰ ἰδεώδη τῆς ποιήσεως τῆς πατρίδος, τοῦ Ὁραίου καὶ τοῦ Καλοῦ.

Δ. Κ.

ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ

Ἡ Γαλλία ἔχασε τὸν ἐπιφανέστερον ἀντιπρόσωπον τοῦ Γαλατικοῦ πνεύματος. Ὁ γηραιὸς ἀκαδημαϊκὸς Ἀνατόλ Φράνς, ἀπέθανε τῇ 12 Ὀκτωβρίου εἰς τὴν ἑπαυλὴν του.

Ἐγεννήθη τὸ 1844. Ὁ πατήρ του Φραγκίσκος Τιμπὼ ἦτο βιβλιοπώλης, ἀπκαλούμενος Monsieur France (ὕποκοριστικόν τοῦ Φρανσουᾶ) ἐξ οὗ καὶ τὸ ψευδώνυμον τοῦ Γάλλου συγγραφέως. Ὁ ἀποθανὼν ἔγραψε τριάκοντα τόμους μυθιστορημάτων, διηγημάτων, κριτικῶν, ἱστορικῶν καὶ αἰσθητικῶν μελετῶν. Διὰ τῶν ἔργων του ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὕψος τῆς φιλολογικῆς δόξης, ἀπαράμιλλος διὰ τὸ καλλιτεχνικόν του ὕψος.

Μανιώδης φιλαναγνώστης, παρηκολούθει δὲ τὴν πνευματικὴν κίνησιν· εἶχε γενικὰς γνώσεις ἀπείρους. Εἰργάζετο πολὺ, ἐπιμελού-

μενος τὴν μορφήν ἰδιαίτατα.

Ἐκ τῶν ἔργων του γνωστότερα εἶνε ἡ «Θαῖς», οἱ «Κορινθιακοὶ γάμοι», τὸ «Ἐγκλημα τοῦ Σιλδέστρου Μπονάρ», ὁ «Κόκκινος Κρίνος», ὁ «Κήπος τῶν Ἐπικούρων».

Ὁ Ἀνατόλ Φράνς διεκρίνετο διὰ τὴν σαφήνειαν, τὴν λεπτότητα τῆς ἐκφράσεως, τὴν εὐρυθμίαν καὶ ἀρμονικὴν χάριν, τὴν εὐλιγισίαν τῆς σκέψεως, τὴν θυμώσοφον εἰρωνείαν. Τὰ προτερήματα αὐτὰ κατέστησαν τὰ ἔργα του ἀριστοτεχνικά.

Ἐδράσε πολιτικῶς κατὰ τὴν ὑπόθεσιν Δραυφούς, ὑπῆρξε σοσιαλιστής. Ἐλαβε τὸ βραβεῖον Νόμπελ, ἦτο δὲ θερμὸς φιλέλλην. Ἐπεσκέφθη κατ' ἐπανάληψιν τὴν Ἑλλάδα, λάτρης τοῦ ἀρχαίου πνεύματος. Καίτοι ἐβδομηκοντούτης κατὰ τὴν ἑκρηξὴν τοῦ παγκοσμίου πολέμου κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν ὡς ἐθελοντής διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα του.